

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3219010194
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3219010194.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Dunčka na verejnom zasadnutí konanom dňa 18. februára 2020 prejednal odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Bánovce nad Bebravou a obžalovaného

O. O.,

nar. XX.XX.XXXX v N. nad N., trvale bytom N. nad N., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Ilava, na verejnom zasadnutí prítomného,

ktoré podali proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 1T/44/2019 zo dňa 18.12.2019 a takto

r o z h o d o l :

I.

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o uloženom treste odňatia slobody.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný O. O. odsudzuje podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím §§ 36 písm. l), písm. n), 38 ods. 2, ods. 3 a 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa §§ 51 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. sa výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienčne odkladá a zároveň sa obžalovanému ukladá probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. sa stanovuje skúšobná doba na 5 (päť) rokov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. sa obžalovanému ukladá obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Podľa § 51 ods. 3 písm. d) Tr. zák. sa obžalovanému ukladá obmedzenie spočívajúce v zákaze vstupu do zariadení, ktoré sú určené na predaj a konzumáciu alkoholických nápojov.

II.

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora zamieta, pretože nie je dôvodné.

Výroky o vine a o ochrannom liečení v rozsudku súdu prvého stupňa zostávajú týmto zrušením nedotknuté.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný O. O. uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom k § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák., pretože dňa 18.06.2019 v čase okolo 13.15 hod. v N. nad N. po ceste od D. s poliklinikou N. 3, Ul. C., smerom na tržnicu na Ul. M. okolo predajne Moja Kravička popri bytovke na ul. Sládkovičovej v stave opojenia alkoholom povedal svojej priateľke M. O., aby mu dala peniaze, že to sú jeho peniaze a následne jej z ľavej ruky vytrhol peňaženku ružovej farby zn. Nike s obsahom finančnej hotovosti okolo 160 Eur, pričom peňaženku mu poškodená strhla naspäť a pohrýzla ho, pretože ju nechcel pustiť, avšak páchatel peňaženku stále držal, nepustil ju a následne rýchlym krokom s ňou odišiel preč smerom k tržnici, čím svojim konaním poškodenej M. O. spôsobil škodu vo výške 160 Eur, pričom jej nespôsobil žiadne zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrovanie.

Bol za to odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s prihliadnutím na §§ 38 ods. 3 a 36 písm. l), písm. n) Tr. zák. a s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. mu bolo uložené aj ochranné liečenie protialkoholické ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie prokurátor i obžalovaný, ktoré zahlásili do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po vyhlásení rozsudku.

Odvolanie prokurátora smerovalo proti výroku o treste v neprospech obžalovaného. Prokurátor následne v písomných dôvodoch odvolania uviedol, že uložený trest mimoriadne znížený pod dolnú hranicu zákonnej sadzby v maximálnom zákonom povolenom rozsahu je vzhľadom na závažnosť spáchaného zločinu voči blízkej osobe a osobu obžalovaného neprimerane mierny, nespravodlivý a nie je spôsobilý splniť účel tak individuálnej, ako ani generálnej prevencie, či výchovný účel. Ďalej uviedol, že úvahy uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré súd viedli k mimoriadnemu zníženiu trestu, by tiež nemali byť zohľadňované pri postupe podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. Obžalovaný zaujímal pred spáchaním trestného činu laxný prístup k svojej alkoholovej závislosti a reálne s jej liečbou nikdy ani len nezačal. V prípade prejednávaneho skutku sa nejednalo o prvý prípad správania sa obžalovaného voči poškodenej agresívnym, hostilným spôsobom, nesúladným so zákonom, keďže tento sa už dňa 22.09.2018 dopustil voči nej - tiež pod vplyvom alkoholu - priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, kedy ju po predchádzajúcom verbálnom konflikte fyzicky napadol. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť vo výroku o treste s tým, aby krajský súd sám rozhodol rozsudkom a uložil obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu upravenej zákonnej trestnej sadzby s jeho zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, avšak už s použitím zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam.

Odvolanie obžalovaného smerovalo tiež voči výroku o treste. V písomných dôvodoch odvolania prostredníctvom svojho obhajcu uviedol, že napadnutým rozsudkom boli porušené ustanovenia Tr. zák. týkajúce sa zásad na ukládanie trestov a zároveň sa javí uložený nepodmienečný trest odňatia slobody ako neprimerane prísny, a teda nie spravodlivý. Zároveň súdu prvého stupňa vyčítal, že sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie vo vzťahu k uloženému trestu odňatia slobody, ktorý mu mal byť uložený ako podmienečný spolu s probačným dohľadom. Uviedol, že k spáchaniu skutku došlo jedine a výlučne na základe prechádzajúcej nekontrolovateľnej konzumácie alkoholu, čo oslabilo jeho racionálnu kontrolu a zábrany. Zo znaleckého skúmania vyplynulo, že v dôsledku ťažkej simplexnej opitosti vedel rozpoznať protiprávnosť svojho konania v miere nepodstatne, forenzne nevýznamne zmenšenej a že v miere podstatne, forenzne významne zmenšenej toto svoje konanie mohol ovládať. Medzi ním a poškodenej bolo bežné, že v peňaženke sa nachádzali často ich spoločné peniaze, z ktorých podľa potreby uhrádzali vzájomné náklady, ako aj to, že ju nosil pri nákupoch on sám. Poukázal na charakter použitého násillia z jeho strany, keď len vytrhol z rúk poškodenej peňaženku, teda nepoužil fyzické násillie v samej jeho podstate. Dodal, že až do zadržania si riadne plnil výživovacu povinnosť voči maloletej dcére a exekúcia je len dôsledkom väzobného stíhania. Výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody bude negatívne zasiahnutý jeho vzťah k tejto maloletej dcére. Z vyjadrení poškodenej je zjavné, že s ním plánuje spoločné bývanie a rodinu, pokiaľ bol triezvy, správal

sa normálne, počas bývania v spoločnej domácnosti jej pomáhal s vedením domácnosti, ako aj so starostlivosťou o jej syna. Viackrát deklaroval, že si uvedomuje negatívny vplyv alkoholu na jeho osobu a je ochotný sa podrobiť dobrovoľne protialkoholickému liečeniu. Dĺžka výkonu väzby (viac ako 8 mesiacov) je dostatočne dlhá, aby si odvykol od bezprostredného konzumu alkoholu. Vzhľadom k uvedenému zhrnul, že stále existuje šanca na jeho nápravu pri správnom nastavení kontrolných mechanizmov v rámci probačného dohľadu, kedy je možné využiť aj pomerne širokú škálu primeraných obmedzení a povinností, prípadne využiť aj zariadenie na kontrolu požitia alkoholu, s ktorou možnosťou súhlasí a podrobí sa jej. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť vo výroku o treste s tým, aby krajský súd sám rozhodol rozsudkom a uložil mu podmienený trest odňatia slobody s probačným dohľadom za súčasného uloženia primeraných obmedzení a povinností, ktoré budú súčasťou probačného dohľadu. K odvolaniu prokurátora sa vyjadril tak, že toto navrhuje ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por. Navrhol tiež vykonať na verejnom zasadnutí dokazovanie vyžiadanim si a oboznámením jeho aktuálneho hodnotenia z výkonu väzby.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaniach zotrvali prítomné procesné strany na svojich písomných návrhoch. Prokurátorka krajskej prokuratúry zároveň navrhla na verejnom zasadnutí odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré týmto výrokom prechádzalo, a dospel k záveru, že dôvodné je len odvolanie obžalovaného.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaniach vytýkaná žiadna chyba a ani odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Výrok o vine urobil súd prvého stupňa po tom, čo postupom podľa § 257 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe.

1/ K odvolaniu obžalovaného uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Odvolací súd, i keď vedomý si toho, že výrok o vine je právoplatný a nie je tak možné ho preskúmať v odvolacom konaní, zastáva ten názor, že z hľadiska naplnenia znakov skutkovej podstaty je obžalovaným spáchaný skutok „hraničiaci“ s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. c) Tr. zák., t.j. trestným činom menšej závažnosti. Obžalovaný poškodenej predmetnú peňaženku len „vytrhol“, pričom v skutkovej vete rozsudku je síce uvedené, že poškodená ju strhla naspäť, avšak to, že by sa táto peňaženka dostala späť do jej moci z dôkazov ale nevyplýva. Nebolo pritom vyvrátené ani tvrdenie obžalovaného, že predmetnú peňaženku používali spoločne on i poškodená a každý v nej mal svoje peniaze. Keďže základom pre určenie druhu a výmery trestu je skutok a jeho právna kvalifikácia, bolo toto bolo potrebné zohľadniť pri rozhodovaní o treste pre obžalovaného.

Súd prvého stupňa odôvodnil uloženie nepodmieneného trestu odňatia slobody na samej spodnej hranici mimoriadne zníženej trestnej sadzby s poukazom na samotný postoj obžalovaného k spáchanému trestnému činu (vyhlásenie o vine), prevahu poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi a predchádzajúcimi spôsob jeho života.

Je preukázané, že z pohľadu hodnotenia osoby obžalovaného a jeho trestnej minulosti sa v súčasnosti na neho hľadí, ako keby nebol odsúdený. Uvedené sa týka dvoch odsúdení z minulosti, ktoré sa však týkali druhovo inej trestnej činnosti. Obžalovaný bol tiež postihnutý pre priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil pod vplyvom alkoholu dňa 22.09.2018 rovnako na poškodenej. Obžalovaný aj poškodená sa v priebehu trestného konania v zhode vyjadrovali, že sa majú radi a plánujú spoločnú budúcnosť. Obžalovaný tiež výkonom väzby „stratil“ možnosť plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletej dcére v rozsahu, ako by tomu bolo, kedy bol na slobode, kde bol riadne zamestnaný, a výkon trestu odňatia slobody by pozitívnejšiu zmenu v tomto smere zrejme nepriniesol. U obžalovaného bol znaleckým dokazovaním zistený syndróm závislosti od alkoholu, ktorý požíva pravidelne už niekoľko rokov. V čase spáchania skutku bol v stave ťažkej simplexnej opitosti. Krátko po jeho zadržaní bola nameraná hodnota 1,66 mg/l alkoholu v jeho dychu. Podľa znaleckého záveru bola terénom násilného konania obžalovaného jeho akcentovaná osobnosť a ťažká simplexná opitosť, ktorá jedine a výlučne oslabil jeho racionálne kontroly a zábrany.

Všetky vyššie uvedené skutočnosti potom viedli aj senát odvolacieho súdu k záveru, že u obžalovaného boli splnené zákonné podmienky pre aplikáciu ustanovení o mimoriadnom znížení trestu podľa 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. tak, ako to „zohľadnil“ pri výmere trestu (vo výroku o treste) aj súd prvého stupňa.

Odvolací súd sa však nestotožnil so záverom súdu prvého stupňa (a ani s odvolaním prokurátora), že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu obžalovaného je priamy výkon trestu odňatia slobody nevyhnutný. Uložený trest posúdil ako neprímeraný - uložený v rozpore s hľadiskami určenými v zásadách pre ukládanie trestov podľa § 34 Tr. zák., resp. ako prísny.

Senát odvolacieho súdu vychádza zo svojej ustálenej súdnej praxe, kedy pri uloženom treste odňatia slobody v takej výmere, kedy je možné jeho podmienený odklad (prípadne aj s probačným dohľadom) u osôb, ktoré doposiaľ neboli súdne trestané, vždy primárne zvažuje, či účel trestu nemôže byť naplnený aj týmto výchovným trestom odňatia slobody. Pre takýto postup v prospech páchatel'a svedčí okolnosť, že súd zatiaľ nemá skúsenosť, či jeho náprava nebude dostatočne zabezpečená aj bez obmedzenia osobnej slobody. To platí aj v prípade, ak na takúto osobu doposiaľ ešte nebolo „pôsobené“ výkonom trestu odňatia slobody, prípadne má predchádzajúce odsúdenia už zahladené, a teda sa na ňu hľadí, ako keby nebola odsúdená.

Postoj obžalovaného k spáchanej trestnej činnosti, jeho úprimná ľútosť a napomáhanie príslušným orgánom pri objasňovaní trestnej činnosti, ktoré tiež „zohľadnil“ pri výmere trestu (vo výroku o treste) aj súd prvého stupňa, viedli potom odvolací súd k rozhodnutiu o uložení trestu odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov s probačným dohľadom. Súčasne odvolací súd uvádza, že prakticky ide o najprísnejší trest odňatia slobody bez priameho obmedzenia osobnej slobody.

V tejto súvislosti senát odvolacieho súdu prihliadol aj k tomu, že už tretinu uloženého trestu odňatia slobody obžalovaný prakticky „vykonal“ väzbou. Treba doplniť ešte aj vyššie uvedené úvahy odvolacieho súdu, že nemenej významné bolo aj zistenie, že počas výkonu väzby bolo hodnotenie obžalovaného z príslušného ústavu kladné, čo svedčí o tom, že tento sa v chránenom prostredí a bez požívania alkoholu nedopúšťa protiprávneho konania. Uvedené malo rovnako dopad takto uložený trest obžalovanému.

Dohľad probačného a mediačného úradníka počas celej skúšobnej doby s uloženými obmedzeniami spočívajúcimi v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok a zákaze vstupu do zariadení, ktoré sú určené na predaj a (zároveň aj) na konzumáciu alkoholických nápojov, budú zároveň vykonávať dostatočný „tlak“ na obžalovaného, aby sa opätovne pod vplyvom alkoholu nedopustil ďalšej protiprávnej činnosti. Je totiž zrejmé, že všetky protiprávne konania obžalovaného z poslednej doby boli dôsledkom požitia alkoholu. Preto je na mieste vplyvať na neho aj v tomto smere, aby už ďalej viedol riadny život.

Nesplnenie podmienok takto odvolacím súdom uloženého trestu môže mať pritom pre obžalovaného následok v podobe nariadenia výkonu podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody.

2/ K odvolaniu prokurátora uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Prokurátor sa vo svojom odvolaní stotožnil s priznanými 2 poľahčujúcimi okolnosťami, ako aj s tým, že je možné obžalovanému uložiť aj trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby, avšak s použitím iných ustanovení Tr. zák., konkrétne § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 per analogiam. Konkrétne mu navrhol uložiť trest odňatia slobody (na samej spodnej hranici) vo výmere 4 roky a 8 mesiacov. Avšak vzhľadom k tomu, že dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. je 7 rokov, bolo možné obžalovanému uložiť trest odňatia slobody vo výmere nie kratšej ako 2 roky aj s použitím zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. Zákonodarca teda aj pri zločinoch s dolnou hranicou od 5 rokov odňatia slobody do 10 rokov odňatia slobody pripustil možnosť takéhoto mimoriadneho zníženia trestu. Všeobecná argumentácia v odvolaní prokurátora ohľadom závažnosti stíhanej trestnej činnosti z hľadiska posudzovania uloženej výmery trestu ako neprímerane miernej je preto sama osebe nedostatočná. Navyše je potrebné pripomenúť už konštatovanú „hraničnosť“ stíhaného skutku právne kvalifikovaného ako zločin lúpeže s prečinom krádeže. V rámci svojho rozhodnutia si túto argumentáciu prokurátora neosvojil preto ani odvolací súd a odvolanie prokurátora, vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, považoval v celom rozsahu za nedôvodné.

Z takto rozvedených dôvodov odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o uloženom treste odňatia slobody. Následne sám rozhodol pri splnení zákonných podmienok uvedených v § 322 ods. 3 Tr. por. týmto rozsudkom o „zmiernení“ trestu obžalovanému. Odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.